

* ZPRÁVY – KRONIKA *

**Інтернаціональний конгрес
«Українська діаспора в світі і німецька діаспора в Україні»**

13-14 квітня 2008 р. у Мюнхені відбувся інтернаціональний конгрес «Українська діаспора в світі і німецька діаспора в Україні», організатором якої було наукове німецько-українське об'єднання імені академіка Юрія Бойка-Блохина в Німеччині, створене наприкінці січня минулого року.

Мета товариства – згуртування українських наукових сил в еміграції, сприяння встановленню та розвитку творчих контактів українських вчених діаспори, а також німецьких науковців із вченими України.

Серед напрямків роботи та конкретних завдань, які поставило перед собою товариство, очолюване проф. Дариною Тетеріною-Блохин (авторка значної кількості наукових публікацій, невтомна пропагандистка української культури в широкому розумінні на теренах різних країн світу), зазначені пошуки спільних напрямків наукових інтересів та можливої співпраці науковців, створення та реалізація спільних науково-дослідних проектів, видання наукового часопису, ініціювання публікацій наукових праць, залучення до наукової роботи українських студентів, котрі навчаються в університетах Німеччини, проведення зустрічей, присвячених українсько-німецьким науковим, економічним і релігійним проблемам, ювілеям видатних особистостей, письменників і художників, а також організація наукових конференцій і симпозіумів.

В рамках останнього можна вважати і проведення вищезазначеного конгресу, на якому були присутні гості з Австралії, Америки, Німеччини, Польщі, Угорщини, України та Чехії, представники різних теологічних напрямків і ділових кіл Німеччини. Багаточисленні вітання учасникам зібрання надійшли з різних держав і наукових закладів (Австрія, Україна, Франція та ін.). У роботі конгресу також взяли участь керівні працівники Консульства України у Федеративній Республіці Німеччина.

Варто зазначити широку географію, різнобічне висвітлення та різноманітний спектр наукових інтересів учасників, що знайшло відбиття у ґрунтовних доповідях багатьох з них (*«Історія Греко-католицької церкви в Мюнхені»* /**отець Володимир Війтович**, Мюнхен, ФРН/, *«Українські архіви в США»* /**Вікторія Курченко**, Нью-Йорк, США/, *«Україністика в Чехії»* /**Галина Миронова**, Брно, ЧР/, *«Український культурний ренесанс 1945-1951 рр.»* /**Іво Популях**, Мюнхен, ФРН/, *«Іван Франко в польській науковій літературі»* /**Данута Симонік**, Польща, Сіделце/, *«Українська література в осмисленні Юзефа Лободовського»* /**Людмила Сірук**, Польща, Люблін/, *«Українська церква в Австралії»* /**Фелікс Фігурек**, Австралія/ та ін.).

Частина доповідей стосувалася ретроспективного осмислення важливих, в більшості своїй трагічних, подій української історії. Так, зокрема, досі малодослідженій проблемі голодомору в Україні була присвячена доповідь **Ганни Капустян** «*Мемуаристика української діаспори про голодомор 1932-1933 рр. в Україні /Сповідь Дмитра Гойченка*» (Кременчук, Україна), в якій авторка вказала на причини та висвітлила хід і наслідки національної трагедії, звернувшись із закликом до зарубіжної громадськості визнати голодомор 1932-1933 рр. в Україні геноцидом не тільки в українському вимірі, але і для всього світового цивілізаційного простору. На думку дослідниці, котра присвятила 15 років збиранню та опрацюванню матеріалу від свідків тодішніх подій, зазначена проблема безпосередньо стосується дотримання прав людини, міцності засад громадянського суспільства та правової держави.

Своєрідним хронологічним продовженням трагічних сторінок української історії можна вважати доповідь **Дарини Блохин** «*Українська діаспора в Німеччині й Австрії /1938-1950 рр./*» (Мюнхен, ФРН), де дослідниця намагалася охарактеризувати чотири хвилі масової міграції українців та максимально зосередилася на насильній репатріації радянських громадян після 2-ої світової війни.

Деякі доповіді являли собою ґрунтовний аналіз життя та діяльності української діаспори в окремих країнах і регіонах, наприклад, «*Становище німецьких меншин в Україні, Польщі та Словаччині*» (**Андрейко Віра**, Київ, Україна), «*Німецька діаспора в Україні: робота з дітьми, молоддю і дорослими. Німецький Молодіжний культурний центр «Німецьке Джерело»*» (**Світлана Цех**, Київ, Україна), «*Життя німецької діаспори в Полтаві. Німецька католицька церква*» (**Валентина Шемчук**, Полтава, Україна). Так, наприклад, у першій із названих доповідей були накреслені проблеми німецьких меншин в країнах Центрально-Східної Європи. Авторка вважає, що під впливом демократичних перетворень останнього десятиліття розпочався ренесанс німецьких меншин (йшлося, зокрема, про значне сприяння польського уряду, про досягнення німецьких меншин Словаччини, про покращення становища німців в Україні та співпрацю зазначених країн з Німеччиною, в результаті чого відповідні німецькі меншини мають суттєві можливості для збереження та розвитку своєї материнської культури, освіти, рідної мови, історії, релігії та звичаїв).

Про діяльність окремих інституцій і закладів, спрямованих на вивчення українського феномена в чужих землях учасники конгресу дізналися із доповідей «*Українські архіви в США*» **Вікторії Курченко** (Нью-Йорк, США), «*Україністика в Чехії*» **Галини Миронової** (Брно, ЧР), «*Україністика в Мюнхенському ЛМУ*» **Любові Мудрак** (Мюнхен, ФРН) та ін.

Значний інтерес викликав виступ **Карла Вінтера** (Карлсфельд/ Мюнхен, ФРН), голови та радника „Баварського Дому, Одеса”, інтернаціональної установи, котра допомагає Україні в різноманітних аспектах: соціальних, господарських, освітніх, культурних, медичних. Доповідач на конкретних фактах проілюстрував діяльність зазначеного закладу, котрий функціонує в регіоні Одеси не тільки як освітній центр (так, зокрема, за сучасної доби 16 українських викладачів і 1000 учнів навчаються в Гете Інституті, уже 10.800 осіб вивчили німецьку мову, створені тренінгові навчальні менеджерські центри (UBMT, GmbH)), але також і як інформаційний і коопераційний центр в народногосподарських і освітніх зв'язках між регіонами Одеси і Західної Європи; як Train-the Teacher-Programms” для всіх учнів і регіонів Одеси,

зокрема 2500 вчителів пройшли підготовку за допомогою нових програм по боротьбі зі СНІДом, лозунгом якої є „Hilfe zur Seldsthilfe”; як культурний центр для зустрічей різних національностей і їхньої інтеграції та ін.

В залі, де відбувалися засідання, були також представлені кілька цікавих виставок (виставка крашанок, публікацій Дарини Тетеріної-Блохиної, вишиваних виробів, виставка картин українки німецького походження **Марти Оберраух-Мельничук** з Мюнхена, котра виступила перед присутніми з доповіддю «Українське мистецтво: Мистецькі роботи Тараса Шевченка»).

На завершення міжнародного конгресу учасників чекав невеличкий концерт, який був приємною несподіванкою для всіх: адже на сцені виступали німці українського походження, члени досить великого (за сучасної доби – 70 осіб) художнього колективу віком від 6 до 30 років з Києва, котрих запросила організаторка національного заходу пані Дарина Блохина. У перерві між засіданнями гостинні хазяї частували гостей не лише духовно, учасники мали змогу покуштувати запашний український борщ і вареники, купити напам'ять книги або вироби місцевих майстринь.

Галина Миронова

Визначна україністична конференція в Оломоуці

28-30 серпня 2008 р. в Університеті імені Палацького в Оломоуці проходив IV-й Оломоуцький симпозіум україністів Середньої і Східної Європи на тему “**Сучасна україністика: проблеми мови, літератури та культури**”, організований секцією україністики Кафедри славістики Філософського факультету. У міжнародній науковій конференції, яка відбувалася під егідою Чеської і Міжнародної Асоціації Україністів, брало участь понад 100 учених з України, Австрії, Польщі, Італії та Чеської Республіки.

Конференцію відкрив голова оргкомітету **проф. Й. Андерш**, завідувач секції україністики, який сердечно привітав учасників з початком роботи форуму і надав слово для вітання гостям. Учасників конференції привітали **проф. д-р Л. Дворжак**, ректор Університету імені Палацького в Оломоуці, **доц. д-р Д. Шимек**, заступник декана Філософського факультету УП, **доц. д-р З. Пехал**, завідувач кафедри славістики ФФ УП, **акад. В. Кононенко**, професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка, **проф. М. Мозер**, професор Інституту славістики Віденського університету та **Іван Кулеба**, Посол України в Чеській Республіці.

Робота симпозіуму проходила на *пленарних і секційних* засіданнях.

На першому *пленарному засіданні* було заслухано доповіді із загальнотеоретичною проблематикою. У доповіді **В. Кононенка** (Івано-Франківськ) “Українська лінгвокультурологія: аспекти вивчення” говорилося про те, що функціонування літературного стандарту за умов включення різного роду регіоналізмів, етнографізмів, екзотизмів і под. не лише не руйнує спільне національне підґрунтя, а й розширює його обрії. Доповідь **Й. Андерша** (Оломоуць) була присвячена валентно-інтенційним моделям з дієслівно-ад’єктивними предикаторами в українській мові в зіставленні з чеською. **О. Турган** (Запоріжжя) говорила про образ Музи в українській